

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра _____ Інформаційних технологій електронних засобів
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ Основи промислових інтерфейсів і протоколів
(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: _____ Радіоелектронні апарати та засоби, Інтелектуальні технології
_____ мікросистемної радіоелектронної техніки
(назва освітньої програми)

Спеціальність: _____ 172 «Телекомунікації та радіотехніка»
(найменування спеціальності)

Галузь знань: _____ 17 «Електроніка та телекомунікації»
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: _____ бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри
_____ ІТЕЗ
(найменування кафедри)

Протокол №1 від 31 серпня 2020 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	<i>Назва дисципліни відповідає робочому навчальному плану, ППНІІ - код навчальної дисципліни з навчального плану, характеристика навчальної дисципліни - обов'язкова</i>
Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський) рівень</i>
Викладач	<i>Фарафонов Олексій Юрійович, к.т.н., доцент, доцент;</i>
Контактна інформація викладача	<i>7698-252 кафедра ІТЕЗ, 063-790-2-791 телефон викладача, E-mail: farafon@zntu.edu.ua</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	<i>аудиторія 42, 48 каф. ІТЕЗ, III навчальний корпус</i>
Обсяг дисципліни	<i>Кількість годин - 105, кредитів – 3,5, розподіл годин (лекції - 30, лабораторні - 14, самостійна робота - 61), вид контролю - залік.</i>
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i>
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Теорія електричних кіл та сигналів Волоконно-оптичні системи передачі даних / Бездротові системи та мережі / Технології обробки та обміну інформації	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<p>Вивчення дисципліни “Основи промислових інтерфейсів і протоколів” формує знання щодо базових систем зв'язку які використовуються на підприємствах, побудові їх складових частин та блоків, розрахунку окремих компонентів та налагодження програмних засобів діагностики та обміну даними.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-1). – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК-2). – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК-4). – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК-7). <p>Фахові компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здатність використовувати базові методи, способи та засоби отримання, передавання, обробки та зберігання інформації (ПК-3); – здатність здійснювати монтаж, налагодження, налаштування, регулювання, дослідну перевірку працездатності, випробування та здачу в експлуатацію споруд, засобів і устаткування телекомунікацій та радіотехніки (ПК-10); <p>Додаткові компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність здійснювати обґрунтований вибір технології зв'язку при рішенні спеціалізованих задач зі створення промислових інтерфейсів та протоколів (ДК-28) <p>Результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналізувати, аргументувати, приймати рішення при розв'язанні спеціалізованих задач та практичних проблем телекомунікацій та радіотехніки, які характеризуються комплексністю та неповною визначеністю умов; – пояснювати результати, отримані в результаті проведення вимірювань, в термінах їх значущості та пов'язувати їх з відповідною теорією; – навички оцінювання, інтерпретації та синтезу інформації і даних; – адаптуватись в умовах зміни технологій інформаційно-комунікаційних мереж, телекомунікаційних та радіотехнічних систем; – грамотно застосовувати термінологію галузі телекомунікацій та радіотехніки; – описувати принципи та процедури, що використовуються в телекомунікаційних системах, інформаційно-телекомунікаційних мережах та радіотехніці; – застосування фундаментальних і прикладних наук для аналізу та розробки процесів, що відбуваються в телекомунікаційних та радіотехнічних системах; – застосування розуміння основних властивостей компонентної бази для забезпечення якості та надійності функціонування телекомунікаційних, радіотехнічних систем і пристроїв; – Вміння застосовувати знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій, обчислювальної і мікропроцесорної техніки та програмування, програмних 	

засобів для розв'язання спеціалізованих задач та практичних проблем у галузі професійної діяльності (ПР3).

- **Здатність** брати участь у створенні прикладного програмного забезпечення для елементів (модулів, блоків, вузлів) телекомунікаційних систем, інфокомунікаційних, телекомунікаційних мереж, радіотехнічних систем та систем телевізійного й радіомовлення тощо (ПР4).
- **Вміння** проектувати, в т.ч. схемотехнічно нові (модернізувати існуючі) елементи (модулі, блоки, вузли) телекомунікаційних та радіотехнічних систем, систем телевізійного й радіомовлення тощо (ПР6).
- **Вміння** застосовувати сучасні досягнення у галузі професійної діяльності з метою побудови перспективних телекомунікаційних систем, інфокомунікаційних, телекомунікаційних мереж, радіотехнічних систем та систем телевізійного й радіомовлення тощо (ПР8).
- **Вміння** діагностувати стан обладнання (модулів, блоків, вузлів) телекомунікаційних систем, інфокомунікаційних, телекомунікаційних мереж, радіотехнічних систем та систем телевізійного й радіомовлення тощо (ПР11).
- **Здатність** до вибору методів та інструментальних засобів вимірювання параметрів та робочих характеристик телекомунікаційних систем, інфокомунікаційних, телекомунікаційних мереж, радіотехнічних систем та систем телевізійного й радіомовлення та їх елементів (ПР13).

Додаткові програмні результати:

- вміння обирати та розраховувати пристрої узгодження ліній зв'язку та перетворення інтерфейсів (ДРН 38);
- вміння розшифровувати зміст діагностичних пакетів (ДРН 39);
- вміння налаштовувати програмні засоби діагностики та обміну даними у лініях зв'язку (ДРН 40).

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Результатом навчання за програмою “Основи промислових інтерфейсів і протоколів” є знання принципів дії та побудові систем зв'язку та їх компонентів і протоколів, які є необхідними для формування техніко-економічного підходу до вирішення питань побудови зв'язку на виробництві.

5. Завдання вивчення дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*:

- види ліній зв'язку;
- види паралельних та послідовних інтерфейсів;
- параметри інтерфейсів;
- методи боротьби з завадами;
- методи керування потоком даних;
- рівні сигналів у провідних лініях;
- структури діагностичних пакетів;
- схеми узгодження та перетворення інтерфейсів;
- особливості розповсюдження сигналів у довгих лініях;
- топологію ліній зв'язку.

6. Зміст навчальної дисципліни

Структура навчальної дисципліни складається з чотирьох змістовних модулів у яких розглянуті базові форми провідного зв'язку що застосовується у промисловому обладнанні, а саме: інтерфейс UART, протоколи діагностики K-line, зв'язок за допомогою CAN-шини, протокол RS-485. Для отримання практичних навичок з відповідних тем виконують сім лабораторних робіт:

1. Перетворювач USB –TTL. Дослідження пакету за допомогою логічного аналізатору (2 год.).
2. Робота з GSM модулем SIM800. Підключення. Керування (2 год.).
3. Види схемотехнічної реалізації адаптерів K-line (2 год.).
4. Підключення до K-line. Параметри для діагностування (2 год.).
5. Аналіз пакетів ініціалізації програм діагностування. Команди протоколу OBD-II (2 год.).

6. Передача та прийом повідомлень у CAN-шині (2 год.).
7. Робота інтерфейсу RS-485 в умовах завод (2 год.).

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1	Види ліній зв'язку.	лекція	2
2-3	Особливості побудови паралельних та послідовних інтерфейсів. Швидкість передачі даних. Завади. Рівні сигналів. Перетворювач USB-TTL.	лекція	4
4	Структура пакета в UART. Використання логічного аналізатору.	лекція	2
5	Керування пристроями за допомогою AT-команд.	лекція	2
6	Види стандартів та протокол OBD-II.	лекція	2
7	Вимоги до апаратури діагностики та схемотехнічна реалізація адаптерів.	лекція	2
8	Ініціалізація адаптерів. Режими діагностування.	лекція	2
9	Підключення пристроїв. Передача та прийом повідомлень. Доступ до шини.	лекція	2
10	Довгі лінії. Узгодження. Передавачі CAN-шини.	лекція	2
11-12	Передача повідомлень. Контроль похибок.	лекція	4
13	Параметри інтерфейсу RS-485. Рівні сигналів. Апаратна реалізація.	лекція	2
14	Узгодження. Захисний зсув. Апаратні методи захисту від перенавантаження та завод.	лекція	2
15-16	Програмні методи боротьби з завадами.	лекція	2

8. Самостійна робота

Самостійна робота складається з чотирьох тем для дистанційного вивчення, а саме:

- Робота LPT порту. Налаштування зв'язку (15 год.).
- Лінія зв'язку I2C. Використання. Адресація (20 год.).
- Інтерфейс SPI. Робота з програматором (20 год.).
- Порівняння протоколів RS-485 та CAN-шини (6 год.).

Кожна тема розрахована на вивчення впродовж трьох тижнів. Передбачено проведення 3 консультацій згідно графіку впродовж семестру. Перевірка вивчення тем самостійних робіт провадиться шляхом співбесіди.

9. Система та критерії оцінювання курсу

Контроль передбачає проведення двох модульних контролів впродовж семестру, поточний контроль при виконанні лабораторних робіт та поточний контроль вивчення тем самостійної роботи шляхом проведення співбесіди. У підсумку проведення контрольних засобів виставляються бали на залік.

Розподіл балів:

- виконання однієї лабораторної роботи - 6 балів.
- максимальний бал при проведенні модульного контролю – 21 балів.
- зарахована тема самостійної роботи - 4 бали.

10. Політика курсу

При організації освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до наступних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу в НУ «Запорізька політехніка» http://zntu.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_orhanizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf

- Наказ №120 від 15.04.2019 «Про планування освітнього процесу на 2019/2020 н.р.» http://zntu.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_No.120_vid_15.04.2019.pdf
- Положення про систему забезпечення НУ «Запорізька політехніка» якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості) http://zntu.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_zabezpechennia_yakosti.pdf
- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу НУ «Запорізька політехніка» http://zntu.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_akademichnu_mobilnist.pdf
- Лист Міністерства освіти і науки України керівникам закладів вищої освіти від 23.10.2018 № 1/9-650 «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти» <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18>

Невчасно виконані завдання, пропущені заняття відпрацьовуються в узгодженому з викладачем режимі. Пропущена лекція відпрацьовується студентом самостійно у вигляді підготовки короткого конспекту за темою заняття. Пропущена лабораторна робота виконується студентом самостійно вдома або в комп'ютерному класі, результати оцінюються викладачем.

У випадку, коли студент приймав участь у програмі академічної мобільності, можливе врахування отриманих оцінок в іншому навчальному закладі за умови відповідності навчальних планів дисциплін.